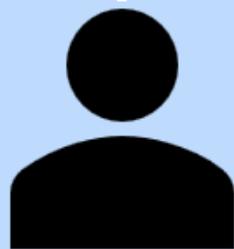

Відкриття провадження у справі про неплатоспроможність – роль суду

Судовий контроль та запобігання
процесуальним зловживанням

Мая Праляк

Суддя Господарського суду в Загребі
Березень 2026 року.

Європейська рамкова Директива (ЄС) 2019/1023

Ключові принципи:

- виявлення неплатоспроможності на ранніх стадіях
- ефективні процедури
- захист кредиторів

Роль судів:

- прозорість
- запобігання процесуальним зловживанням
- довіра до системи банкрутства

Чому важливий етап відкриття провадження

Один з найскладних етапів.

Рішення суду впливає на:

- боржника
- кредиторів
- працівників
- стабільність ринку

Мета:
Забезпечити використання процедури неплатоспроможності як колективного механізму задоволення вимог кредиторів.

Ризики подання заяв про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність

- шкода репутації
- втрата фінансування
- розірвання договорів
- втрата довіри ринку

→ тому судовий контроль має вирішальне значення

Початковий судовий фільтр

Суд перевіряє:

- формальні вимоги
- право кредитора на звернення до суду
- наявність підстав для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність

Мета:

- запобігання необґрунтованим провадженням у справах про неплатоспроможність

Підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність у Хорватії

А) Постійна неліквідність

- блокування платежів на строк понад 60 днів
- підтверджено електронним способом

Б) Надмірна заборгованість

- встановлена фінансовим експертом

Суд повинен діяти швидко, але обережно.

Зловживання процесуальними правами

Юридичний процесуальний інструмент використовується всупереч меті провадження.

Типовий приклад — використання заяв про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність для отримання:

- стратегічної переваги
- комерційного тиску
- переваги в переговорах

Типові зловживання на практиці (I)

Тиск на боржника

- • невелика сума позову
- оспорювана вимога
- відсутність попередніх спроб примусового стягнення

Тактичне подання позову

- • дестабілізувати боржника
- послабити позиції в переговорах
- перешкодити нормальному здійсненню господарської діяльності

Типові зловживання на практиці (II) Кілька заяв від кредиторів

Хорватське
законодавство
застосовує принцип:
**Концентрація
проваджень**

- один боржник
- одне провадження у справі про неплатоспроможність

Суд повинен об'єднати
всі заяви

Мета:

- не допустити паралельних проваджень
- уникнути суперечливих рішень

Типові зловживання на практиці (III) Спори щодо вимог («спір щодо прав»)

А) **Обмежувальний підхід:** провадження у справі про неплатоспроможність не слід відкривати, якщо існує серйозний правовий спір

Б) **Функціональний підхід (переважає сьогодні):** суд перевіряє, чи є спір:

- реальним (обґрунтованим)
- чи тактичним

Застосовується тест: → правдоподібність позову

Типові зловживання на практиці (IV) Запобігання вибору найвигіднішої юрисдикції та процесуальним зловживанням

сторони намагаються порушити провадження в суді, який вони вважають більш сприятливим для своєї процесуальної позиції

- спроби ініціювати провадження в суді, який фактично не є має юрисдикції;
- перенесення господарської діяльності з метою створення юрисдикції для іншого суду;
- ініціювання паралельних проваджень

Європейське законодавство про неплатоспроможність – **COMI (центр основних інтересів)**

Тому суд повинен перевірити, де **фактично** знаходиться **центр основних інтересів** боржника.

Якщо боржник штучно змінив місце реєстрації, щоб змінити юрисдикцію – суд може дійти висновку, що це є спробою вибору найвигіднішої юрисдикції

Кредитори з правом окремого задоволення ВИМОГ

Приклади:

- застава
- іпотека
- довірче забезпечення

Вони можуть подати заяву тільки в тому випадку, якщо доведуть, що вимога не може бути повністю задоволена за рахунок предмета забезпечення.

В іншому разі: → позов може бути засобом процесуального тиску.

Суд як процесуальний фільтр

Суд повинен
забезпечити:

- існування реальної неплатоспроможності
- запобігання процесуальним зловживанням
- рівноваги між правами кредиторів та захистом боржників

Ключовий
виклик —
знайти
баланс між

⚖️ швидкістю
провадження

⚖️ правовою
визначеністю

Дякую
за увагу!

maja.praljak@tszg.pravosudje.hr